

A Lengyel Elektrotechnikai Egyesület (SEP) Szakértői Kamarája

A világ minden társadalmi szervezetét az alábbi két kérdés foglalkoztatja:

- hogyan lehet a lehető legjobban realizálni a szervezeti szabályzatba foglalt feladatokat,
- honnan lehet előteremteni a tevékenységhez szükséges anyagi eszközöket?

A lengyel egyesületi mozgalom gyakorlatában jelen van az intézményesített gazdasági tevékenység, s ez közvetlen választ ad az előbbieken felvetett két kérdésre. A SEP mintegy húsz évvel ezelőtt kérést nyújtott be az illetékes állami szervekhez, hogy vegyék nyilvántartásba a SEP Szakértői Kamaráját, melynek feladata szakértői és tanácsadói segítséget nyújtani a népgazdaságnak az elektrotechnika minden területén. Ez az értékes kezdeményezés a továbbiakban gyorsan továbbfejlődött. Gyors ütemben növekedett a szakértők és szakosított részlegek száma, emelkedett a Kamara forgalma és ezzel együtt megnőtt a SEP bevétele.

A SEP Szakértői Kamarája vállalat, melyhez 16 helyi csoport tartozik. A Kamara tevékenysége fölötti társadalmi ellenőrzést a SEP Elnöksége által ki-

nevezett többtagú Főtanács, valamint a helyi csoportok vonatkozásában a helyi csoportok tanácsa gyakorolja. A státuszban levő dolgozók foglalkoznak az adminisztrációs-pénzügyi tevékenységgel, az érdeemi kérdéseket pedig a 23 szakosított részleg végzi. Ezek a részlegek felölelik az elektrontechnika minden ágát, valamint a műszaki kibernetikát, a mérő technikát, a gazdasági szervezési, üzemeltetési és munkavédelmi kérdéseket. A Kamara mellett Minősítő Bizottság működik; ennek tagjai: elnök, a szakosított részlegek vezetői, a Kamara igazgatója. Ez a bizottság vizsgálja felül a szakértői címre pályázók kérvényeit. Szakértő lehet: a SEP tagja 2 éves tagsággal és 10 éves szakmai gyakorlattal (technikusok és magiszteri címmel nem rendelkező mérnökök esetében 15 éves szakmai gyakorlattal) és kimagasló eredménnyel az adott szakterületen. A kérvényeket első fokon a helyi csoportok elnöksége bírálja el, majd az illetékes helyi csoport jóváhagyása után a Minősítő Bizottsághoz kerül.

A különösen magas képzettségű szakértők folyamodhatnak az ellenőri hatáskörért, melyet a Kamara Főtanácsa ítél oda.

A SEP Szakértői Kamarája által benyújtott szolgáltatások köre igen széles. Tipikus munkának számíthatnak az alábbiak:

- az aktuális műszak állag meghatározása,
- az elhasználódás fokának megállapítása,
- a helytelen üzemeltetés vagy a meghibásodás okainak meghatározása, esetleg a felszámolás módjainak meghatározásával,
- az elektrotechnikai berendezések veszélyességi fokának, illetve az általuk okozott balesetek okainak felmérése,
- új konstrukciók és technológiák szakértői vizsgálata (véleményezés, elbírálás laboratóriumi vizsgálatok alapján), prototípusok értékelése,
- műszaki feltételek, műszaki konstrukciós előtervek, berendezések, felszerelések vagy azok részlemei terveinek véleményezése,
- mindennemű előterv, terv, újítói javaslat (az újítás és ötlet elbírálása) véleményezése korreferálása,
- kezelési, üzemeltetési előírások terveinek kidolgozása,
- véleményezés és tanácsadás a kutatói s laboratóriumi munkahelyek létesítése és üzemeltetése tárgyában,
- véleményezés, elbírálás és részvétel az országos és nemzetközi szabványok és más szabványdokumentumok elveinek, irányelveinek és terveinek kidolgozásában,
- meghatározott felszerelések és al-egységek (választék, mennyiség stb.) iránti hazai igények elemzése,
- stúdium jellegű munkák és a szakirodalom tanulmányozása (ezen belül prognosztikai és fejlesztési kutatások),
- tanácsadás és stúdium jellegű munkák a konstrukciós és technológiai megoldások koncepciói terén,
- tanácsadás a műszaki-gazdasági prognózisok, tervek és előtervek területén,
- konzultáció,
- tudományos kutatói és a bevezetéssel kapcsolatos szakértői véleményezés,

- az exporttal és antiimporttal kapcsolatos munkák,
- más szakértői és műszaki elbírálási munkák.

Külön figyelmet érdemel a technikai gondolatnak az illetékes külkereskedelmi szervekkel közösen végzett exportja. Ezt a tevékenységet a közeljövőben különösen fejlesztik. A Szakértői Kamara az alábbi módon realizálja feladatait: Az ügyfél megbízását az illetékes szakosított részleg vezetője, vagy a helyi csoport vezetője a kijelölt szakértőhöz irányítja. Ő dolgozza ki az ajánlatot és tesz javaslatot a szakértők-ből, asszisztensekből és műszaki segédszemélyzetből álló csoportra, mely az adott feladat megoldására létesül. Asszisztens csak a SEP tagja lehet, a műszaki személyzettel szemben azonban nem támaszthatnak ilyen formális követelményeket.

Az együttes létszáma természetesen az adott feladat nagyságától függ. A szakértő által kidolgozott kínálatot érdemi és munkai igényességi szempontból az illetékes csoport tanácsa hagyja jóvá. Ennek alapján készül el a formális szerződés a megbízóval. Minden szakvéleményt — mielőtt a megrendelő kézhez kapja — ellenőriznek. A Kamara anyagi haszna: 40%-os felár a közvetlen munkabérhez (szakértők, asszisztensek, műszaki személyzet, ellenőr). A tarifák nagyságát az Állami Árbizottság hagyja jóvá. A Kamara bevételeinek egy részét a NOT-ba utalják át közös célokra, a maradék a SEP pénztárába kerül, ahol meghatározott arányban elosztják a helyi csoportok elnökségei között.

Az egyszerűbb műszaki munkákat és a lengyel nyelvre történő fordításokat a NOT vajdasági csoportjai mellett működő szakosított Műszaki Szolgáltató csoportok végzik. Ebből a forrásból szintén tekintélyes összegeket nyer a NOT, de ugyanakkor lényeges és hasznos munkát végez a népgazdaság számára.

Befejezésül érdemes megjegyezni, hogy az állami és gazdasági vezetés olyan szervezeti egységnek tartja a SEP Szakértői Kamaráját, mely jogosult véleményezéseket és elbírálásokat adni az elektrotechnika területén és szakértőket kinevezni. Ugyanakkor a SEP szakértői az általuk képviselt szakág kiemelkedő, nemegyszer nemzetközi hírű szakemberei.

